

KLACHTNUMMER : 24.0467

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHTEN
IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A.
wonende/verblijvende: in B.
hierna te noemen: klager,

tegen

C.
werkzaam als arts bij de GGZ Noord-Holland-Noord,
hierna te noemen: verweerster.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulieren gedateerd 27 maart 2024, ontvangen op 5 april 2024;
- Verweerschrift, ontvangen op 28 mei 2024;

De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage in zijn behandeldossier gehad; Partijen hebben hun standpunt voor de klachtencommissie toegelicht op de zitting van 29 mei 2024;

In verband met de woonplaats van klager heeft een hybride zitting plaatsgevonden.

- Aanwezig waren klager (digitaal), bijgestaan door de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) D. (digitaal) en een tolk in de B taal (fysiek ter zitting aanwezig); voor of namens verweerster is E., psychiater te F. verschenen (digitaal);

- Op 29 mei 2024 na de zitting is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke in [...] om zonder zijn medeweten medicatie (lorazepam) toe te dienen, waarmee klager niet heeft ingestemd. Hij is tegen dit middel, [...]. Na een incident in de kliniek [...], is klager overgeplaatst naar de kliniek G. Het personeel in F. gaf klager de schuld van de [...] terwijl die per ongeluk is ontstaan door nalatigheid van het personeel. De rechtbank heeft klager ook vrijgesproken van de aanklacht. Daarnaast is klager ontevreden over de manier waarop medewerkers in F. cliënten behandelen. Bij een gegrondverklaring van de klacht(en) verzoekt klager om een schadevergoeding naar billijkheid.

De pvp vraagt zich af of op [...] tegen klager is gezegd dat hij lorazepam toegediend kreeg.

2.2 STANDPUNT VERWEERDER

Op [...], de dag van zijn opname, is geprobeerd klager door middel van medicatie te ondersteunen en rustiger te krijgen. Klager heeft dit meermalen geweigerd. De verpleging heeft geprobeerd

klager aan te spreken op zijn drukke gedrag. Ook is eerder die dag sprake geweest van een dreigende situatie. Toen heeft de verpleegkundige besloten niet in te grijpen omdat klager op dat moment uit de situatie wegliep. Voor het moment van ingrijpen liep de spanning echter op. Klager kwam zeer geladen en oninvoelbaar over en liet zich ook niet aanspreken. Er was geen contact meer te krijgen met klager en het personeel voelde zich onveilig. Op dat moment is pas besloten tot het geven van gedwongen medicatie. Lorazepam wordt vaker als middel gegeven om mensen die in een hevige opwindingsstoestand zijn te kalmeren. Dat middel heeft weinig bijwerkingen en werkt snel. Ook als er op dat moment nog drugs in iemands lichaam zitten, geeft dit weinig interacties. Dit komt nogal eens voor bij mensen met langdurig alcohol en drugsgebruik. In acute situaties is een en ander niet altijd bekend. Lorazepam is dan een veilige keuze omdat dit middel niet gemetaboliseerd wordt via de lever. Om al deze redenen wordt dit middel vaker toegepast in acute situaties. Bovengenoemde situatie is de enige keer dat klager dit middel tegen zijn zin toegediend heeft gekregen. Op de afdeling was het personeel verder niet op de hoogte van de associaties die klager heeft bij dit middel. Dat heeft klager ook niet kenbaar gemaakt, terwijl dit middel hem wel meermalen is aangeboden, onder andere door een B. sprekende verpleegkundige. Aangezien de specifieke context waarover klager ontevreden is, ontbreekt, kan hiertegen geen verweer worden gevoerd. Verweerster betreurt het dat klager de wijze van begeleiding als niet prettig heeft ervaren.

De psychiater die ter zitting aanwezig is, heeft klager een of twee keer even gezien. Klager kwam op [...] aan in de kliniek in F. Hij had toen medicatie gekregen voor het vervoer. Het was niet helemaal duidelijk in welke toestand klager verkeerde. Lorazepam wordt niet via de lever afgebroken. Het is als eerste keus een veilig middel dat snel een rustgevend effect heeft op mensen die verward zijn of in opgewonden toestand verkeren.

Bij zijn opname heeft een verpleegkundige die B. spreekt aan klager lorazepam in tabletvorm aangeboden. Dat heeft hij geweigerd, omdat dat middel hem boos maakt.

Gedurende de dag was de spanning bij klager opgelopen. Hij was voortdurend met spullen in de weer en werd daarop aangesproken. Daar werd hij boos van en hij dreigde [...]. Toen is hem opnieuw lorazepam aangeboden. Omdat klager uit de situatie stapte, heeft de verpleging het daarbij gelaten. Echter, de spanning liep toch steeds verder op. In de vroege ochtend van [...] was klager wederom [...] aan het verplaatsen. Toen hij daarop werd aangesproken reageerde hij geagiteerd. Er was geen contact meer mogelijk met klager en hij maakte dreigende bewegingen [...]. De verpleging voelde zich daardoor zeer onveilig. Daarom heeft hij ingrijpmedicatie lorazepam toegediend gekregen. Het protocol schrijft voor dat moet worden meegedeeld wat er bij iemand wordt ingespoten. Klager was op dat moment dusdanig in de war dat die boodschap toen niet is binnengekomen. De psychiater die ter zitting aanwezig is heeft hem later die ochtend bezocht en uitgelegd waarom hij ingrijpmedicatie heeft gekregen en welk middel is toegediend. Een alternatief voor lorazepam is niet overwogen. Het gebeurt vaker dat mensen boos worden als zij medicatie aangeboden krijgen. De psychiater die ter zitting aanwezig is, denkt dat na deze ingrijpsituatie een zogenoemde artikel 8:9 beslissing is genomen/gegeven. Nu klager bij de instelling is uitgeschreven, heeft zij nu geen toegang meer tot het dossier. Dat kan zij opnieuw aanvragen. Als zij weer toegang heeft tot het dossier zal zij deze (eventuele) beslissing opzoeken en aan de klachtencommissie doen toekomen.

Klager is [...] gesepareerd. [...]. De verpleegkundigen zijn niet bevoegd om in alle holtes en spleten van patiënten/cliënten te kijken.

Op [...] in de aanloop naar [...] de separeer is geprobeerd de situatie te de-escaleren zonder over te gaan tot ingrijpmedicatie. Uiteindelijk werd het zo onveilig dat alsnog is ingegrepen met medicatie, dit keer met haldol. Kort daarna is klager naar het politiebureau gebracht en overgeplaatst naar een kliniek in G.

Na de zitting heeft de ter zitting aanwezige psychiater per e-mail aan de klachtencommissie meegedeeld dat zij met betrekking tot het toedienen van ingrijpmedicatie op [...] geen 8:9 brieven in het dossier van klager heeft aangetroffen.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht(en) gaat de commissie uit van de volgende feiten.

Klager is bekend met een depressieve stoornis. Hij gebruikt antidepressiva en hartmedicatie.

In [...] is klager gedwongen opgenomen geweest in de kliniek in F. Hij is ingesteld op Nortrilen. Later is dit omgezet in escitalopram met toevoeging olanzapine.

Klager is ongeveer een jaar in behandeling geweest bij het [...] team en/of het [...] vanwege depressieve klachten met suicidaliteit. De GGZ heeft klager in verband met het uitblijven van contact in [...] overgedragen aan de huisarts.

Tot [...] heeft klager antipsychotische medicatie gebruikt.

Klager is vanaf [...] herhaaldelijk in beeld van de politie gekomen met melding [...]. Er zijn ook alarmeringen van [...] geweest omdat klager zijn woning ernstig verwaarloosde en regelmatig voor overlast zorgde [...]

Op [...] heeft klager een ruit ingegooid omdat [...].

Op [...] is klager aangehouden door de politie omdat [...].

Op [...] is klager aangehouden wegens brandstichting. [...].

Klager is in B. ingesteld op duloxetine 60 mg, alprazolam 0,5 mg en Estazolam 2 mg.

Op of omstreeks [...] heeft klager zich onder valse naam in H. gemeld omdat hij naar I. wilde. Hij wilde het L. in H. niet verlaten. Vervolgens heeft klager vernielingen aangebracht. De politie is gekomen en heeft hem gearresteerd.

In verband daarmee heeft de burgemeester van de gemeente J. op [...] op grond van artikel 7:1 lid 1 Wvvgz ten aanzien van klager een crisismaatregel genomen, geldig tot 14 februari 2023.

Op basis daarvan is klager op [...] opgenomen in de kliniek in F.

Op [...] heeft klager in de separeer ingrijpmedicatie (lorazepam 4 mg) in de vorm van een injectie toegediend gekregen met assistentie van de politie en is gesepareerd.

Vanaf [...] heeft klager de voorgeschreven en aangeboden medicatie af en toe daadwerkelijk ingenomen.

Bij beschikking van [...] heeft de rechtbank Noord-Holland, locatie M. een zorgmachtiging verleend voor de duur van zes maanden. Daarbij zijn onder meer het toedienen van medicatie, het beperken van bewegingsvrijheid (telkens maximaal drie maanden), het insluiten van betrokkene (telkens maximaal zeven dagen) en het opnemen in een accommodatie (telkens maximaal drie maanden) als vormen van verplichte zorg toegewezen.

Op [...] heeft klager geweigerd zijn medicatie in te nemen. Op die datum is hem een haldolinjectie toegediend. In de avond van [...] is het brandalarm in de separeer, waar klager verbleef, afgegaan. [...]. Klager is in de nacht van [...] door de politie meegenomen en overgebracht naar het politiebureau.

Daar heeft hij in het cellencomplex verbleven.

Op [...] is klager schriftelijk per die datum verplichte zorg aangezegd, bestaande uit beperken bewegingsvrijheid, insluiten en opname, te weten overplaatsing naar de kliniek G.

Op [...] is klager opgenomen in de kliniek in G.

3.2 TOETSING CRITERIA/BEOORDELING

De klachtencommissie stelt het volgende voorop. Artikel 2:1 Wvvgz bepaalt dat bij alle fases ten aanzien van verplichte zorg dient te worden beoordeeld of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Bovendien staat voorkomen van dwang centraal, eerst zullen alle alternatieven die zijn gebaseerd op vrijwilligheid volledig moeten worden benut.

De klacht richt zich tegen de beslissingen van de zorgverantwoordelijke om klager in het kader van de crisismaatregel/zorgmachtiging verplichte zorg te verlenen in de vorm van toediening van (ingrijp)medicatie.

Klager heeft op [...] een lorazepam injectie toegediend gekregen. Naar het oordeel van de klachtencommissie was de beslissing over te gaan tot ingrijpmedicatie noodzakelijk en doelmatig. Dat wordt als volgt toegelicht. Op [...], de dag van zijn opname, heeft klager [...].

Ook op [...] was klager op de afdeling dwangmatig bezig [...]. Toen klager begrensd werd, maakte hem dat flink boos en liep zijn spanning verder op. Klager uitte zich dreigend, [...]. Hij heeft de lorazepam die hem werd aangeboden wel aangenomen maar direct in de vuilnisbak gegooid. [...]. [...] Daarop is besloten om klager, met politie ondersteuning, in de separeer een injectie toe te dienen. Klager is uiteindelijk door zijn kleding heen geïnjecteerd [...]. Minder ingrijpende alternatieven waren, mede gelet op de recente gebeurtenissen in H., niet voorhanden.

Dat klager op [...] tegen een verpleegkundige heeft gezegd dat hij geen lorazepam wil, omdat hij boos wordt als hij dat inneemt, kan aan het voorgaande niet afdoen. Namens verweerster is ter zitting nader toegelicht dat lorazepam als eerste keus een veilig middel is, omdat dat middel niet via de lever wordt afgebroken en snel effectief is. Bovendien heeft men op dat moment nog niet alle relevante informatie voorhanden, niet bekend bijvoorbeeld is op dat moment of iemand drugs gebruikt.

Op [...] heeft klager herhaaldelijk geweigerd om zijn medicatie in te nemen.

Toen een verpleegkundige de medicatie niet wilde weggooiden, liep de spanning bij hem op. Klager maakte [...] opmerkingen en werd verbaal agressief tegen de verpleging. Hij dreigde met [...] fysieke agressie, [...]. Hij wilde pertinent niet naar de separeer en zei dat hij, als hij niet naar buiten zou mogen, [...]. Eenmaal in de separeer heeft klager [...]. Vanwege deze gedragingen van klager is om politieversterking gevraagd. Klager was heel boos [...] Om verdere agressie te voorkomen, heeft klager een haldolinjectie gekregen. Ook deze ingreep met medicatie was gezien de agressie bij klager noodzakelijk en daarom toelaatbaar.

Artikel 8:9 lid 3 Wvvgz bepaalt dat een afschrift van de beslissing tot het verlenen van de zorg aan de cliënt moet worden verstrekt. In geval van het toedienen van ingrijpmedicatie is er op het moment zelf geen gelegenheid een dergelijke beslissing op schrift te stellen en aan de client te overhandigen. Deze dient echter wel achteraf aan hem te worden overhandigd, zodat hij weet wat zijn rechten zijn en hij alsnog kan klagen over hetgeen hij heeft ondergaan. Duidelijk is geworden dat er naar aanleiding van de hiervoor beschreven situaties op [...], waarop klager ingrijpmedicatie is toegediend, geen 8:9 brieven aan klager zijn verstuurd of overhandigd. Deze formele omissie zou op zichzelf genomen tot gegrondverklaring van de klacht kunnen leiden. Voor klager is deze

omissie echter geen belemmering geweest een klacht over beide ingrijpmedicaties in te dienen. In de hiervoor weergegeven overwegingen heeft de klachtencommissie reeds geoordeeld dat beide beslissingen van de zorgverantwoordelijke tot het toedienen van ingrijpmedicatie gelet op de dreigende en onveilige situatie materieel gezien volkomen gerechtvaardigd zijn geweest. Dat alles maakt dat de klacht, naar het oordeel van de klachtencommissie, ongegrond verklaard dient te worden.

Op grond van het voorgaande is de klachtencommissie van oordeel dat de klacht ongegrond is.

Ten slotte merkt de klachtencommissie nog op dat onvrede over de behandeling tijdens de opname niet onder het klachtrecht van de Wvvggz valt en als zodanig ook niet als klacht door de klachtencommissie kan worden behandeld.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klacht van klager is **ongegrond**

Aldus gedaan te F. op [...].

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. P.L. Ypma (lid-jurist), J.F. Hammink (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door M. Amende (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers
Voorzitter

Beroep

De Wvvggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSPRAAK WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., cliënt
D., PVP
K., Geneesheer-directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
E., zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.